

Λεόντιος Πορτοκαλάκης

Τοπογράφος Μηχανικός ΕΜΠ, πρ. Προϊστάμενος Τεχνικών Υπηρεσιών
ΕΛ.ΠΕ Α.Ε , Μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΥΓΚΥΡΙΩΝ ΤΗΣ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΣΕ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (slide 1)

Την τελευταία δεκαπενταετία παρουσιάστηκε μια σειρά ενεργειακών συγκυριών στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου που η ανάγκη για την αξιοποίησή τους απετέλεσε πρόκληση για τη Ελλάδα και την σημαντική γεωπολιτική της θέση.

Οι συγκυρίες αυτές, που αρκετές δημιουργήθηκαν και από δικές μας προσπάθειες, αλλά οι περισσότερες είναι κυρίως προϊόν Ευρωπαϊκών και παγκόσμιων ενεργειακών ανακατατάξεων, δημιούργησαν και δημιουργούν τις προϋποθέσεις, εφόσον μετατραπούν σε μόνιμα γεωστρατηγικά πλεονεκτήματα, να συμβάλλουν στην μελλοντική ευημερία της χώρας.

Ανάπτυξη:

Η Ελλάδα μετά τα τραγικά γεγονότα του 2010, κατά τα οποία τέθηκε υπό την εποπτεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και την απειληθείσα καταστροφική έξοδο της από το Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, σε συνδυασμό και με τα δυσβάσταχτα γεγονότα της πανδημίας της περιόδου 2020-2023, άρχισε τα τελευταία χρόνια- λόγω της διεθνούς συγκυρίας- να μετέχει στην ανατολή μιας νέας εποχής ιδιαίτερα στον ενεργειακό τομέα.

Πρώτον : Το έναυσμα δόθηκε με την ψήφιση του νόμου 4001/2011 όπου χωροθετήθηκε μια ευρεία περιοχή στο Ιόνιο και νότια της Κρήτης έκτασης περίπου 220.000 τετρ.χλμ. Μέσα σε αυτήν αφού έγιναν σεισμικά από την PGS, ορίσθηκαν το 2014 εκτάσεις προς παραχώρηση για έρευνα υδρογονανθράκων. Η αποφασιστικότητα της Ελληνικής Κυβέρνησης με βάση τις προβλέψεις του διεθνούς δικαίου και του δίκαιου της θάλασσας θεμελίωσε δικαιώματα και εξασφάλισε την σαφήνεια των νότιων συνόρων ώστε να εδραιωθεί η ασφάλεια που οι

πετρελαϊκές εταιρίες απαιτούσαν. Ήδη η πρωτοβουλία εκείνη έχει μετατραπεί στο πρώτο στρατηγικό πλεονέκτημα για την εκμετάλλευση των θαλάσσιων πόρων.

Δεύτερον : (slide 2). Για πρώτη φορά έγιναν οριοθετήσεις ΑΟΖ με την Ιταλία και την Αίγυπτο. Η Ιταλία παρότι είχε οριοθετήσει υφαλοκρηπίδα με την Ελλάδα το 1977, για 43 χρόνια δεν συμφωνούσε να οριοθετηθεί και ΑΟΖ, γιατί διεκδικούσε ιδιαίτερα δικαιώματα αλιείας στο Ιόνιο. Η χώρα μας αναγκάστηκε να υποχωρήσει σε αυτά για ορισμένα σκάφη και είδη αλιείας κερδίζοντας όμως εκ μέρους της Ιταλίας την παραδοχή ότι τα νησιά έχουν επήρεια στις θαλάσσιες ζώνες, κάτι που θεωρήθηκε στρατηγικό πλεονέκτημα μεγαλύτερης σημασίας. Και με την Αίγυπτο το 2020, εκτιμώντας την προηγούμενη σημασία της αποδοχής της επήρειας των νήσων την οποία και αυτή παραδέχθηκε έστω και αν όχι πλήρη, αναγκάστηκε η χώρα να οριοθετήσει μερική ΑΟΖ μεταξύ του 26 και 28 μεσημβρινού χάνοντας ένα τμήμα ΑΟΖ της τάξης των 7.000 τετρ. χλμ. αλλά επιτυγχάνοντας παράλληλα να ορισθεί σύνορο σημαντικά διάφορο από αυτό που η Τουρκία προσπαθούσε σφόδρα να επιβάλλει αποκόπτοντας την επαφή της Ελληνικής ΑΟΖ με την ΑΟΖ της Αιγύπτου μεταξύ αυτών των μεσημβρινών. Με τον τρόπο λοιπόν αυτόν των οριοθετήσεων στην βάση του διεθνούς δικαίου αποκτήθηκαν στρατηγικά πλεονεκτήματα και δικαιώματα ορισμού νόμιμα μέσα σε αυτές περιοχών για έρευνα υδρογονανθράκων.

Τρίτον : Σαν απόρροια του παραπάνω και μετά από διάφορες αστοχίες και παλινωδίες, δυο μεγάλοι πετρελαϊκοί κολοσσοί όπως **η Exxon Mobil το 2017 και η Chevron το 2026** εξεδήλωσαν το ενδιαφέρον τους για την έρευνα στην ορισθείσα περιοχή που ανακατανεμήθηκε. Δύο μεγάλα θαλασσοτεμάχια συνολικής έκτασης περίπου 40.000 τετρ.χλμ. κατοχυρώθηκαν το 2017 στην EXXON MOBIL, στα οποία έχουν ήδη γίνει οι σεισμικές έρευνες, με προοπτική στις αρχές του 2028 σύμφωνα με τις εξαγγελίες, να πραγματοποιηθεί η πρώτη γεώτρηση που θα πιστοποιήσει το αν υπάρχουν υδρογονάνθρακες και πόσον είναι το μέγεθος τους, το οποίο σύμφωνα με τις εκτιμήσεις προοιωνίζεται αισιόδοξο.

Παράλληλα άλλα τέσσερα μεγάλα θαλασσοτεμάχια συνολικής έκτασης περίπου 47.000 τετρ.χλμ. κατοχυρώθηκαν στην CHEVRON και HELLENiQ ENERGY που μετά από την έγκρισή της συμφωνίας από την Βουλή, αναμένεται εντός του 2026 να αρχίσουν στις περιοχές αυτές οι πρώτες σεισμικές ερευνητικές εργασίες Τελευταία και κατά την διάρκεια της εκπόνησης αυτής της εργασίας, η CHEVRON ζήτησε να συμμετάσχει και

στο θαλασσοτεμάχιο 10, που ήδη έχει ώριμες σεισμικές έρευνες σε συνεργασία με την HELLENiQ ENERGY. Η ενέργεια αυτή που ήδη έγινε επιταχύνει τον προσδιορισμό μιας γεώτρησης στα επόμενα δύο χρόνια **(slide 3)**.

Η άμεση αποδοχή αυτών των παραχωρήσεων, λόγω του ότι οι περισσότερες έχουν ως νότιο σύνορο την μέση γραμμή που θεσμοθέτησε η Ελλάδα το 2011 με τον νόμο 4001/2011 μεταξύ αυτής και της Λιβύης, δημιουργήσε παράλληλα ένα επιπλέον θετικό βήμα για την Ελλάδα. Έγινε έμμεσα αποδεκτή από τις πετρελαϊκές εταιρίες, μια συνοριακή θαλάσσια κατοχύρωση ΑΟΖ που αμφισβητήθηκε από την Λιβύη και την Τουρκία, η οποία συγχρόνως και ακύρωσε στην πράξη και το ανύπαρκτο Τουρκολιβυκό μνημόνιο, που με αυθαιρεσία και χωρίς σεβασμό στο Διεθνές δίκαιο επιχείρησε η Τουρκία να επιβάλλει στην περιοχή.

Τέταρτον: (slide 3). Συγχρόνως και μετά από συνεννοήσεις η εταιρία Exxon Mobil, εκτός από την συμμετοχή της στα δύο προηγούμενα θαλασσοτεμάχια, εισήλθε σαν συμμετόχος και στο **θαλασσοτεμάχιο 2 του Ιονίου**, ανατρέποντας τα αρχικά ποσοστά των συμμετεχουσών εταιριών, (Energean 75%- Helleniq 25%), δημιουργώντας μια νέα κοινοπρακτική σχέση. (Exxon Mobil 60% - Energean 30% - Helleniq 10%). Με τον τρόπο αυτόν ενίσχυσε και επιβεβαίωσε το ενδιαφέρον της και σε αυτήν την περιοχή και μάλιστα επιταχύνοντας την ερευνητική γεώτρηση σε αυτήν. Άξιο παρατήρησης είναι το γεγονός ότι στην περιοχή έχουν ήδη γίνει σεισμικά τριών διαστάσεων, υπάρχουν ώριμες περιβαλλοντικές μελέτες και ήδη αναγγέλθηκε ότι μια νέα γεώτρηση θα μπορούσε να εκτελεσθεί στις αρχές του 2027 στην περιοχή.

Πέμπτον: Ένας ακόμη αξιοπρόσεκτος ελπιδοφόρος παράγων δημιουργήθηκε στην χώρα, λόγω της απόφασης **διακοπής της ροής του ρωσικού αερίου και πετρελαίου από το 2027** προς την Ευρώπη.

Η Αμερική, μέσω των εγκαταστάσεων της Ρεβυθούσας , τις οποίες εδώ και πολύ καιρό η Ελληνική προνοητικότητα δημιούργησε αλλά και του πρόσφατου τερματικού FSRU στην Αλεξανδρούπολη που ήδη ολοκληρώθηκε, δημιούργησε ένα νέο δρόμο προώθησης του Αμερικανικού Φυσικού αερίου μέσω των εγκαταστάσεων αυτών προς τα Βαλκάνια , την Ουκρανία αλλά και την Ευρώπη.

Η πολιτική σταθερότητα και η αυξανόμενη αξιοπιστία της χώρας στο δύσκολο διεθνές περιβάλλον, συνέβαλλε ώστε παράλληλα να δοθεί έναυσμα για την δημιουργία του παλαιόθεν σχεδιαζόμενου αλλά σήμερα επίκαιρου για υλοποίηση καθέτου διαδρόμου, που θα ενισχύσει αυτήν

την τροφοδοσία, που αρχίζει να παίρνει σάρκα και οστά. Πλέον ενώ η ροή των υδρογονανθράκων είχε κατεύθυνση από την Ανατολή προς την Δύση αρχίζει να μεταστρέφεται και να παίρνει τα χαρακτηριστικά μιας κίνησης από την Δύση στον Ελληνικό Νότο και εν συνεχεία προς τον Βορρά.

Έκτον: Και όπως στους σεισμούς δημιουργούνται μετασεισμοί, ή στις αρχικές επενδυτικές κινήσεις δημιουργούνται συνέργειες, με τον ίδιο τρόπο και οι αρχικές διαδικασίες άρχισαν να ανακινούν εκ νέου το **ενδιαφέρον και για τον αγωγό East Med**, που στην περίπτωση υλοποίησής του θα ενισχύσει την ενεργειακή ροή προς την διψασμένη Ευρώπη, μέσω της μετάγγισης των υποθαλάσσιων ενεργειακών πηγών του Ισραήλ, της Κύπρου και της Αιγύπτου προς την Ευρώπη με ενδιάμεσο σταθμό την Ελλάδα.

Η πιθανή ανακάλυψη υδρογονανθράκων στο Ιόνιο και στην Κρήτη θα αναβαθμίσει την Ελλάδα και θα την καταστήσει από ένα πολύτιμο σημερινό HUB που κατανέμει και διαμοιράζει την κυκλοφορία των ενεργειακών αγαθών, σε έναν συνδιαμορφωτή και πολύτιμο παραγωγό υδρογονανθράκων που έχει λόγο και στην κυριαρχία των πηγών και των δρόμων μεταφοράς.

Έβδομον: Η ανατολή των ενεργειακών δυνατοτήτων, που διεθνείς συγκυρίες ευνόησαν στην ενεργοποίηση της Ελλάδας ενισχύεται και από την **μεταβολή της ενεργειακής σύνθεσης** των ενεργειακών πηγών της Ελλάδας. Μετακινούμενοι από τον άνθρακα και προοδευτικά από το πετρέλαιο προς τις ανανεώσιμες πηγές όπως τα φωτοβολταϊκά και οι ανεμογεννήτριες είχαν σαν αποτέλεσμα μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα ή υπερβολική παραγωγή από αυτές να καλύπτει όχι μόνον το 47% αλλά πολλές φορές λόγω της έλλειψης δικτύων και μπαταριών αποθήκευσης να παραλείπεται. Ήδη δημιουργούνται νέα δίκτυα καθώς και μέσα αποθήκευσης (στις αρχές του 2017 αναμένεται να ξεπεράσει το 1 Gwt) ώστε αυτή η ανωμαλία να αποσβεσθεί και να μπορεί η επι πλέον παραγόμενη ενέργεια να πωλείται σε τρίτους.

Όγδοον: (slide 4) Τα καλά νέα όμως δεν σταματούν εδώ. Τα σχεδιαζόμενα εδώ και καιρό δύο βασικά **καλώδια μεταφοράς ηλεκτρισμού** από την μέση Ανατολή μέσω του αγωγού GSI, αλλά και από την Αίγυπτο μέσω του GREGY, θα μεταφέρουν ενέργεια ύψους 1 GWH και 3 GWH αντίστοιχα προς την Ευρώπη με ενδιάμεσο σταθμό την Ελλάδα. Μεγάλες μονάδες ΑΠΕ που θα δημιουργηθούν στην Αίγυπτο και στη μέση Ανατολή, όπου

υπάρχει ένα συνεχές ηλιακό και αιολικό δυναμικό, θα δημιουργούν ηλεκτρική ενέργεια και θα μεταβιβάζεται μέσω αυτών στην Ευρώπη.

Ένατον: Η πρόσφατη επίσκεψη του Υπουργού Ενέργειας στις ΗΠΑ τον Ιούνιο του 2026 οδήγησε μέσω της αναβίωσης της συμμαχίας 3+1 και του EMGF στην δημιουργία του East Mediterranean Energy Center (EMEC) που ενισχύει το ενδιαφέρον για την περιοχή. Παράλληλα η Αίγυπτος εξεδήλωσε το ενδιαφέρον της για πρώτη φορά να εξάγει LNG μέσω του κάθετου διαδρόμου και των θαλασσίων οδών του Αιγαίου που η δημιουργία του ξεκίνησε με την ανάγκη μεταφοράς του LNG από τις ΗΠΑ, ενισχύοντας την ανάγκη μακροχρόνιας ύπαρξης του.

Όλο αυτό το ενεργειακό ξάφνιασμα σε μια Ελλάδα, που οι διεθνείς συγκυρίες αλλά και η Ελληνική πολιτική προσοδευτικά δημιούργησαν, δημιουργεί παράλληλα και **συμβολή στα μεγάλα Εθνικά θέματα.**

Είναι γνωστό ότι **ο αναθεωρητικός γείτονας**, εκτός της αμφισβήτησης της κυριαρχίας στο Αιγαίο και στα νησιά, προβάλλει αυθαίρετα δικαιώματα σε θαλάσσιες ζώνες οι οποίες δεν του ανήκουν και που κατά το δοκούν δημιουργεί, προβάλλοντας σκληρή ισχύ αποτρέποντας την χώρα μας από την άσκηση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Ήδη όμως με τις νέες ενεργειακές συμφωνίες, **το Αιγαίο έγινε ο διάδρομος μεταφοράς των ενεργειακών πόρων της αμερικανικής υπερδύναμης.** Το συμφέρον της επιβάλλει να αποτρέψει την μετατροπή της περιοχής σε πεδίο αντιδικιών και αψιμαχιών σε ένα περιβάλλον που κατοχυρώνεται μάλιστα από διεθνείς συνθήκες. Παράλληλα **το Τουρκολιβυκό μνημόνιο** με την παρουσία των ξένων εταιριών να αλλά και την πρόσφατη συμφωνία οριοθέτησης ΑΟΖ με τη Αίγυπτο ακυρώνεται στην πράξη.

Δέκατο: Η μέσω της Ευρώπης εξαγγελία του **θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού** της Ελλάδας, προδιαγράφει και τα όρια θαλάσσιας δικαιοδοσίας της που συστηματικά η Τουρκία προσπαθεί να παραγνωρίσει (**slide 5**). Κάτι που για πολλά χρόνια η Ελλάδα δίσταζε να υλοποιήσει, κινδυνεύοντας να καταβάλλει πρόστιμα, η Ευρωπαϊκή συγκυρία για την ανάγκη χωροθέτησης των θαλασσών την υποχρέωσε να εξαγγείλει, προδιαγράφοντας έμμεσα και τα όρια της Ελληνικής ΑΟΖ.

Η πρόσφατη συμφωνία οριοθέτησης **ΑΟΖ μεταξύ του Λίβανου και της Κύπρου** (**slide 6**) αρχίζει να γκρεμίζει και το παράλογο αφήγημα της Γαλάζιας Πατρίδας. Στο σχετικό slide φαίνεται το μέγεθος της προσβολής.

Με τον τρόπο αυτόν Εθνικά συμφέροντα εξασφάλισης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων που αποτελούσαν πονοκέφαλο στις Ελληνικές Κυβερνήσεις κάτω από το ενεργειακό γίνεσθαι προωθούνται προς τη λύση τους, χωρίς την συμβολή της αλλά με μια σημαντική εύνοια συγκυριών και αναγκών οριοθέτησης των κρατών ανατολικά της Κύπρου.

Τέλος αναφορά θα πρέπει να γίνει και στην συσταθείσα και παραμένουσα μέχρι σήμερα **ισχυρή συμμαχία 3+1** (Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ + Αμερική) για την διασφάλιση ασφάλειας στην περιοχή που είναι απαραίτητη για την ενεργειακή ανάπτυξη. Παράλληλα δημιουργεί και ένα θύλακα ασφάλειας για τη υλοποίηση στην περιοχή της επέκτασης του IMEC (Ινδία, ΗΑΕ, Σαουδική Αραβία, Ιορδανία, Ισραήλ, Κύπρος, Ελλάδα, Ευρώπη), που θα μεταφέρει πόρους και αγαθά από την Ανατολή προς την Ευρώπη. Οι παραπάνω συγκυρίες δημιουργούν ένα πλέγμα μοναδικών ευκαιριών για την Ελλάδα.

Νέες ιδέες αξιοποίησης των παραπάνω συγκυριών και μετατροπής τους σε γεωστρατηγικά πλεονεκτήματα αρχίζουν να ακούγονται όπως:

1. Η ευκαιρία ανακήρυξης ΑΟΖ σε όλη την χώρα
2. Ο ορισμός γραμμών βάσεων σε όλη την χώρα.
3. Η επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης
4. Η αξιοποίηση του άρθρου 273 της ΣΛΕΕ για την δυνατότητα οριοθέτησης ΑΟΖ μεταξύ της Ελλάδας και της Κύπρου που θεμελιώνεται στο διεθνές δίκαιο.

Όλες ενέργειες εντός της διεθνούς νομιμότητας και βάσει μονομερών δικαιωμάτων που εξασφαλίζει η σύμβαση του Montego Bay 1982

Έχουμε όμως υποχρέωση να δούμε και πίσω από την σημερινή ευφορία ώστε να εξασφαλίσουμε σταθερά και διαχρονικά οφέλη αναλύοντας δυνητικούς κινδύνους.

Κινδυνοί : Στο σημείο αυτό αν και τα σημερινά και εξελισσόμενα με μεγάλη ταχύτητα γεγονότα μας φορτίζουν με δύναμη και αισιοδοξία, θα πρέπει με περισυλλογή να ερμηνεύσουμε το τι ακριβώς πραγματεύεται η ρήση του Έλληνα φιλοσόφου Δημοσθένη "ότι φυλάξαι τάγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι».

- Πολλές φορές η συμπεριφορά των μεγάλων εταιριών μπορεί να μην συμβαδίζει με τις προσδοκίες μας. Στρατηγικές παγκόσμιες αλλαγές και αναπροσανατολισμοί των εταιριών¹ καθώς και

¹ <https://energypress.gr/news/energeiako-paihni-di-exxonmobil-me-ellada-kai-toyrkia>

Ελληνικές ολιγωρίες δημιουργούν συνθήκες για την **αποχώρησή** τους από την χώρα. Κλασσικό παράδειγμα οι πρόσφατες αποχωρήσεις της Repsol, Total και παλαιότερα η Triton και η Enterprise. Παράλληλα πρέπει να ενισχυθεί η δυνατότητα τεχνικού ελέγχου της δραστηριότητας αυτών των εταιριών από εξειδικευμένους κρατικούς λειτουργούς, από τους οποίους έχει έλλειψη η χώρα, αποφεύγει υπερτιμολογήσεις και οικονομικές εκτροπές, αποκαθιστώντας με την αξιοπιστία τους και τον σεβασμό των εταιριών αυτών προς το κράτος.

- Ανεξέλεγκτες και χωρίς επαρκή δικαιολόγηση, δραστηριότητες **περιβαλλοντικών οργανώσεων**, μπορεί όχι μόνο να καθυστερήσουν αλλά ακόμα και να απαγορεύσουν τις πετρελαϊκές δραστηριότητες, με το πρόσχημα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Η σωστή και τεκμηριωμένη ενημέρωσή τους σε συνδυασμό με την τήρηση των πιο αυστηρών περιβαλλοντικών προδιαγραφών μπορεί να μετατρέψει σε συμμάχους αντιπάλους του χθες, με καταλύτη την προβολή του Εθνικού συμφέροντος.
- **Η κρατική γραφειοκρατία, η καθυστέρηση της απονομής δικαιοσύνης** και η ολιγωρία αντιμετώπισης με ταχύτητα κρίσιμων δραστηριοτήτων, δημιουργεί νέα ανυπέρβλητα εμπόδια στις ξένες εταιρίες που διακινδυνεύουν τεράστια κεφάλαια και προλείπει το έδαφος για εγκατάλειψη των δραστηριοτήτων.
- **Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας** αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα που μπορεί να αναστείλει σχεδιαζόμενες δραστηριότητες με την απειλή που επικαλείται συνεχώς περί προσφυγής στα όπλα. Το πρόσφατο επεισόδιο στην Κάσο αλλά και το παλαιότερο επεισόδια στο θαλασσοτεμάχιο 3 της Κύπρου, που πολεμικά πλοία της Τουρκίας σταμάτησαν γεωτρητικό σκάφος της Ιταλίας για την εκτέλεση προγραμματισμένης γεώτρησης, αποτελούν κίνητρα για έξυπνο σχεδιασμό και αντιδράσεις προβολής ισχύος.
- Είναι αλήθεια ότι η ενεργειακή πρόοδος αντανakλά και την οικονομική πρόοδο. Τα πρώτα προβλεπόμενα σημαντικά έσοδα θα πρέπει να μην κατασπαταληθούν **σε μεταβιβαστικές πληρωμές** αλλά να επενδυθούν σε παραγωγικές επενδύσεις προστιθέμενης αξίας που θα δημιουργήσουν νέες συνέργειες.
- Κρίσιμο και ουσιαστικό παράγοντα διατήρησης του σημερινού momentum αποτελούν **και οι επικείμενες εκλογές**. Πολλοί

πολιτικοί σχηματισμοί στο παρελθόν έχουν απογοητεύσει με τις επαμφοτερίζουσες απόψεις τους σχετικά με την ύπαρξη και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην χώρα μας. Η οιαδήποτε απόκλιση από την σημερινή πολιτική θα αποτελεί όχι μόνο οδυνηρό λάθος, αλλά και ενταφιασμό της ελπίδας ανάπτυξης της χώρας με το δεδομένο του μικρού εναπομένοντος χρονικού περιθωρίου εκμετάλλευσης αυτών των πόρων το πολύ μέχρι το 2050, λόγω της σταδιακής μετατόπισης προς την πράσινη ενέργεια. Η εθνική συναίνεση και η συνέπεια από όλους στην ενεργειακή πολιτική και στην αξιοποίηση αυτών των ευκαιριών αποτελεί το σημερινό διακύβευμα πάνω στο οποίο θα εκτιμηθεί αν θα μπορέσει να δομηθεί και μια μακροπρόθεσμη εθνική πολιτική ιδιαίτερα σήμερα που το δημογραφικό και η μετανάστευση απειλούν την ύπαρξη του Ελληνισμού.

- **Η διατηρησιμότητα** που απαιτεί σχεδιασμό και προοπτική προβάλλει ως απαραίτητη για την αξιοποίηση αυτών των μοναδικών ευκαιριών. Οι συνήθειες των μεγάλων λόγων, των ανεκτέλεστων συμβάσεων και των αγορών εξοπλισμού που δεν αξιοποιούνται και σαπίζουν σε υπόγεια ή λόγω έλλειψης προσωπικού ή ανταλλακτικών, πρέπει να δώσουν την θέση τους στην υπευθυνότητα και διαρκή ετοιμότητα.
- **Ο πρώην υπουργός Μανιάτης** σε σχετικό άρθρο του επισημαίνει τις προϋποθέσεις για την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται στην χώρα λέγοντας ότι: “Οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες δημιουργούν εν δυνάμει ευκαιρίες για τη χώρα μας, αρκεί να υπάρχει στρατηγική στόχευση, υπομονή και επιμονή.”²
- Κοντά στη επιτυχία ελλοχεύει και ο κίνδυνος του τρόπου αξιοποίησης αυτής της μοναδικής συγκυρίας. Μοναδικός προσανατολισμός και υποδομή στήριξης θα πρέπει να είναι το **εθνικό συμφέρον**. Είναι στο χέρι μας από τώρα να σχεδιασθεί μια συνετή πολιτική, που θα διαφυλάξει αξιοποιώντας τα μέχρι σήμερα αποκτηθέντα προχωρώντας με αυτοπεποίθηση στο μέλλον, στην οποία θα γίνει κοινωνός ο κάθε Έλληνας για την δημιουργία του περιβάλλοντος που περιμένει από εμάς η επόμενη γενιά.
-

² <https://energypress.gr/news/energeiaki-politiki-nea-stratigiki-i-hameni-eykairia>

Λεόντιος Κ. Πορτοκαλάκης,
Τοπογράφος Μηχ. M.Sc.,
Μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Ημερομηνία: 24 Ιουνίου 2026